

Fonder

För oss är det viktigt att du har kunskap om de finansiella instrument du är intresserad av. Lika viktigt är det att du förstår riskerna redan innan du genomför en affär. Här kan du läsa mer om fonder.

Introduktion

En fond kan beskrivas som en "portfölj" eller samling värdepapper eller tillgångar. De kan till exempel vara aktier, råvaruindex, andra fondandelar eller räntepapper med lång eller kort löptid. I fonder får du större riskspridning än placeringar i enskilda tillgångar. Det finns fonder med olika inriktningar (såsom bransch, land eller region) och med olika risknivåer.

Placerar du i en fond äger du en del av fonden (du är andelsägare) och låter fondbolagets förvaltare bestämma över sammansättningen av värdepapper i fonden. Vad fonden har för inriktning och hur förvaltaren får placera framgår av fondbestämmelserna som du hittar på handelsbanken.se/fonder.

Det finns huvudsakligen två kategorier av fonder, värdepappersfonder och alternativa investeringsfonder (AIF). De flesta fonder är värdepappersfonder och de måste följa lagen om värdepappersfonder. Specialfonder är en form av alternativ investeringsfond och får, efter tillstånd av Finansinspektionen, agera utanför de regler som normalt gäller för värdepappersfonder, till exempel när det gäller riskspridning. I specialfondens fondbestämmelser anges undantagen från reglerna. AIF:er som inte är specialfonder har ännu bredare placeringmöjligheter, bland annat när det gäller vilka tillgångar som är tillåtna och hur finansiell hävstång får användas. Dessa fonder måste dock ha Finansinspektionens tillstånd för att kunna marknadsföras i Sverige för icke-professionella investerare.

De vanligaste fondtyperna

Aktiefonder

Aktiefonder placerar huvudsakligen i aktier och aktierelaterade värdepapper. Aktiefonder kan ha stora kursrörelser vilket betyder att värdet på kort sikt kan variera kraftigt.

Räntefonder

Räntefonder placerar i räntebärande finansiella instrument med olika löptider, såsom obligationer eller penningmarknadsinstrument.

Blandfonder

Blandfonder placerar både i aktier och räntebärande instrument. De flesta blandfonder har vissa riktvärden som anger hur stor del som normalt ska placeras i aktier respektive i räntebärande instrument.

Fond i fonder

Fond i fonder placerar huvudsakligen i andra fonder, till exempel aktie- eller räntefonder.

Indexfonder

Indexfonder följer utvecklingen för ett visst index. Index kan till exempel bestå av ett antal aktier eller räntebärande instrument. De flesta indexfonder följer ett aktieindex, vilket innebär att fondens mål är att utvecklas på samma sätt som aktier i till exempel en bransch, land eller region.

Börshandlade fonder

Börshandlade fonder köps och säljs på börser och priset varierar över dagen på samma sätt som för aktier. Börshandlade fonder är vanligtvis indexfonder som följer utvecklingen för ett visst index.

Hedgefonder

Hedgefonder är oftast specialfonder och har mer flexibla placeringmöjligheter än traditionella fonder. Hedgefonder har vanligtvis som mål att ge positiv avkastning oavsett om marknaden stiger eller sjunker i värde. Trots att så kallad hedging avser att skydda mot oväntade förändringar i marknaden kan hedgefonder ha hög risk.

Fonder med hävstång

Vissa fonder kan ha en uppräkningsfaktor, så kallad hävstång, som innebär att fondens värde stiger eller sjunker med en bestämd uppräkningsfaktor i förhållande till ett angivet index. Ta en fond med hävstång 2 som ett exempel. Om fondens underliggande tillgångar stiger 1 procent så stiger fonden 2 procent i värde. Om samma fonds underliggande tillgångar faller 1 procent så faller fonden 2 procent i värde. Med hävstång blir fondens kursrörelser alltså kraftigare åt båda hållen.

Risk

Begreppet risk innebär i investeringssammanhang sannolikheten för att värdet på det investerade kapitalet både kan öka och minska. Större risktagande medför ofta större möjligheter till hög avkastning men ökar samtidigt risken att förlora pengar.

- Ju högre risk, desto större kursrörelser kan du förvänta dig.
- Ju lägre risk, desto jämnare kursutveckling kan du förvänta dig.

Risken i fonder är mer spridd och därmed lägre än om du köper exempelvis enskilda aktier. Givetvis beror risknivån på vilken placeringssinriktning fonderna har.

Kursutvecklingen för fonder beror främst på rörelser i de underliggande finansiella instrumenten. Till exempel är en aktiefonds kursutveckling beroende av hur underliggande aktier utvecklas medan en räntefonds utveckling är beroende av räntemarknaden.

Väljer du fonder som placerar på utländsk marknad eller som noteras i utländsk valuta tar du valutarisk. Placeringen kan då öka eller minska i värde på grund av valutakursförändringar.

1. I fondbestämmelserna kan du läsa om hur fonden är uppbyggd och hur den förvaltas. Vilket påstående stämmer om fonder?

- A) Fonder kan vara riktade mot olika marknader, till exempel räntemarknaden, råvarumarknaden och aktiemarknaden.
- B) Köper du andelar i en fond kan du själv påverka vad fonden ska investera i.

2. Det finns många olika typer av fonder. Vilket påstående stämmer?

- A) Indexfonder kan vara inriktade mot aktiemarknaden i ett visst land.
- B) Alla fonder kan handlas på börsen.

3. När du placerar i fonder handlar risk om sannolikheten för att det placerade kapitalet kommer att minska i värde. Vilket påstående stämmer?

- A) Vanligtvis är risken mer spridd, och därmed lägre, i fonder än i enskilda instrument.
- B) Kursutvecklingen hos en fond beror främst på hur många som vill köpa eller sälja den.

4. Skillnaden i risk mellan olika fonder kan variera mycket.**Vad mer stämmer om risken hos fonder?**

- A) Köper du fonder med hög risk kan du förvänta dig större kursrörelser.
- B) Att valutakurser svänger kan aldrig påverka värdet på placeringar i utländska fonder eller fonder som äger utländska värdepapper.

5. Hur jag tänker kring mina kommande placeringar

Placeringar i finansiella instrument kan göras av flera anledningar och fylla flera syften och behov:

- Som enskild placering där det är viktigt att det finansiella instrumentets risk överensstämmer med min riskvilja.
- Som en del av mina totala placeringar där hänsyn tas till min samlade ekonomi och den enskilda placeringen kan fylla en funktion trots en högre risk än min riskvilja.
- I syfte att hantera risken på ett specifikt område där det finansiella instrumentet då utgör riskhantering snarare än placering.

- För mig som kund stämmer en eller flera av ovanstående anledningar in på mina placeringar. Jag är även medveten om att risken med enskilda instrument kan avvika från min riskvilja, men ändå göra att mina totala placeringar är i linje med mina syften och behov.